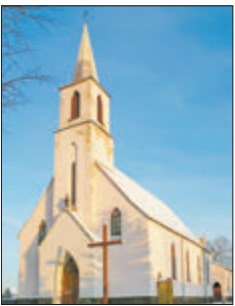

2
стар.

Калі аптымізацыя,
то разумная

15
стар.

У вернікаў засталіся
пытанні

16
стар.

Любімая птушка
нашага раёна

НАВЕДАЦЬ МЕСЦА СПАЧЫНУ, А НЕ СМЕТНІК

Фота: Анатоль КІШЧУКА

МОГІЛКІ — месца, дзе з кожным годам становіцца ўсё больш «навасёлаў» і якое, як і буйныя гарады, з часам вычэрпвае ліміт на колькасць прыбылых. Пры гэтым праблемы абслугоўвання і упарадкавання гэтых тэрыторый застаюцца. Знаходзіць новыя землі для пахавання становіцца ўсё складаней, таму, мяркуюць

спецыялісты, адказныя за месца апошняга спачыну чалавека, трэба рыхтавацца да думкі пра неабходнасць абавязковай крэмацыі. А яшчэ — часцей наведваць сваіх памерлых і прыбіраць участак, каб раптам не ўбачыць замест недагледжанай магілы падгалоўнік, а то і свабоднае месца для пахавання іншых.

4
стар.

АКТУАЛЬНА

Рэальнасць і магчымасці кааперацыі

Нядаўна ў Рэспубліцы Беларусь абнавіўся склад мясцовых Саветаў дэпутатаў. Нававыбраным прадстаўнікам народа сумесна з выканаўчай уладай трэба будзе вырашыць шэраг пытанняў у галіне рэгіянальнай палітыкі, у тым ліку ў сельскай мясцовасці.

НЕ ТОЙ УЗРОВЕНЬ

Сёння, напрыклад, актуальнай праблемай з'яўляецца стварэнне эфектыўнай сістэмы абслугоўвання насельніцтва і малых формаў гаспадарання (асабістых падсобных гаспадарак грамадзян, фермерскіх гаспадарак і іншых суб'ектаў малога аграбізнесу) у сельскай мясцовасці. Гэтае пытанне было разгледжана ў лютым 2018 года на выездным пасяджэнні Савета па ўзаемадзейні органу мясцовага самакіравання і праўлення Беларускага саюза спажывецкіх таварыстваў (далей — Белкаапсаюз) у Паставах.

Галоўнай сеткай, якая абслугоўвае вёску і задавальняе попыт насельніцтва на тавары, работы і паслугі, у асноўным з'яўляюцца арганізацыі спажывецкай кааперацыі (Белкаапсаюза). Галоўны кірунак работы спажывецкай кааперацыі — гэта рознічны гандаль, доля якога за апошнія тры гады перавышае 70 % ад усёй яго дзейнасці. Вытворчасць прамысловай прадукцыі займае каля 10 %, нарыхтоўчая дзейнасць — 9 %, грамадскае харчаванне — 6 %, экспарт — 3 % і іншыя паслугі — 1 %.

Разам з тым узровень абслугоўвання насельніцтва і малых формаў гаспадарання на вёсцы застаецца недастатковым. Доля сельгаспрадукцыі, якая закупляецца ў гаспадарцы насельніцтва арганізацыямі Белкаапсаюза, нязначная і

Сельскагаспадарчы кааператыву «Гіжэнскі аграрый» на сырнай ярмарцы ў г. Слаўгарад.

складае па бульбе менш за 1 %, гародніне — 4–5 %, пладах і ягадах — 15–17 % ад аб'ёму, якія вырабляюцца ў гэтым сектары аграрнай эканомікі.

Асноўнымі прычынамі недастатковай работы нарыхтоўчай галіны спажывецкай кааперацыі на вёсцы з'яўляюцца: нізкія цэны на сельгаспрадукцыю, якія прапануе спажывецкая кааперацыя для дробных сельгасвытворцаў; недастатковая якасць прадукцыі, што вырабляецца на ўласных падворках; высокая выдаткі і складанасць работы спажывецкай кааперацыі з дробным пастаўшчыком.

Акрамя таго, спажывецкая кааперацыя з-за шэрагу арганізацыйных, санітарных і іншых фактараў і ўмоў працы не можа ў поўнай меры задавальняць патрэбы дробных гаспадарак на вёсцы ў неабходных рэсурсах (мінеральных угнаеннях, срод-

ках абароны раслін і жывёл, высакаякасных кармаў, насенным матэрыяле, племянных жывёл, птушцы і іншым).

САЮЗНІКІ І КАНКУРЭНТЫ

Сусветны і айчыныны вопыт паказваюць, што альтэрнатыўнай формай і «саюзнікам» спажывецкіх таварыстваў у вырашэнні названых праблем з'яўляюцца іх «браты-канкурэнты» — сельскагаспадарчыя спажывецкія кааператывы. Мэта кааператываў заключаецца ў задавальненні малых формаў гаспадарання ў неабходных рэсурсах, эфектыўным збыце прадукцыі ўдзельнікаў і па выгадных цэнах. Такія кааператывы з'яўляюцца некамерцыйнымі арганізацыямі. Яны не маюць на мэце атрымаць прыбытак для сябе — яны развіваюць прамыя сувязі з пастаўшчыкамі рэсурсаў і пакупнікамі сельгаспрадукцыі сваіх удзельнікаў, абмяночы рознага роду перакупшчыкаў і гандляроў. Гэта дазваляе ўдзельнікам разам мінімізаваць выдаткі і павялічваць даходы кожнага.

У краінах Еўразійскага эканамічнага саюза (за выключэннем нашай краіны) дзейнасць сельскагаспадарчых кааператываў рэгулюецца спецыяльна прынятымі заканадаўчымі актамі. Гэта дазваляе дробным сямейным і індывідуальным гаспадаркам ствараць на добраахвотнай аснове розныя тыпы і віды кааператываў для ажыццяўлення забеспячэнскай, збытовай і іншай дзейнасці.

У Беларусі сёння працуюць 28 сельскагаспадарчых спажывецкіх кааператываў, у тым ліку агародніцкіх — 13, садаводчых — 2, жывёлагадоўчых — 3, пчялярскіх — 3, і 6 кааператываў згодна з іх статутнай дзейнасцю з'яўляюцца шматпрофільнымі.

3
стар.